Elektronikusan aláírta:
Dr. Szilágyi János Ede
2026-07-17 12:28:49 +0200

Színház- és Filmművészeti Egyetem képzésértékelési eljárása a second unit rendező mesterképzési szak vonatkozásában

A MAB Testület 2026/7/VII/3. sz. határozata

Iktatószám: MAB/350-4/2026

A MAB Testület nem támogató döntést hozott a Színház- és Filmművészeti Egyetem second unit rendező mesterképzési szak (képzés nyelve: magyar, munkaforma: nappali) képzésértékelési eljárásában.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A tanterv szerkezete formai szempontból összhangban áll a képzési és kimeneti követelményekben (KKK) meghatározott ismeretkörökkel, szakmai tartalmát tekintve azonban a képzési program több lényeges eleme nem alátámasztott. A képzési terv ugyan formálisan lefedi a KKK-ban előírt ismereteket és kompetenciákat, azonban a képzési terv alapján nem biztosított a két féléves képzési idő alatt a kitűzött tanulási eredmények és a képzés által megkövetelt gyakorlati kompetenciák teljes körű elsajátítása. A second unit rendezői feladatkör magas szintű gyakorlati felkészültséget, összetett produkciós tapasztalatot, valamint speciális munkabiztonsági és kockázatkezelési ismereteket igényel, különösen az akció- és kaszkadőrjelenetek tervezése és biztonságos lebonyolítása során. E kompetenciák kialakulása a szakma jellegéből adódóan jelentős, valós produkciós környezetben szerzett gyakorlati tapasztalatot vár el, amelynek megszerzését a képzési program nem biztosítja.

A szakmai gyakorlat vonatkozásában a beadvány nem tartalmaz információt arra vonatkozóan, hogy a gyakorlat szervezése és tartalma megfelelően szolgálja-e a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott kompetenciák elsajátítását. A beadvány kizárólag a szakmai gyakorlat helyszíneit (BVSC, illetve Origó Stúdió) jelöli meg, ugyanakkor nem ismerteti a gyakorlat részletes tartalmát, ütemezését, módszertanát, a hallgatók által ellátandó feladatokat, a mentorálás rendjét, valamint az értékelés és a teljesítés feltételeit. Nem kerül bemutatásra az sem, hogy a KKK-ban előírt négyhetes, játékfilmes vagy televíziós filmes közegben megvalósuló szakmai gyakorlat milyen módon biztosítja a second unit rendezői feladatok ellátásához szükséges, komplex gyakorlati kompetenciák megszerzését. A rendelkezésre álló információk alapján nem igazolható, hogy a szakmai gyakorlat tartalma és megvalósítása megfelelően illeszkedik a KKK-ban meghatározott képzési célokhoz és kompetenciákhoz.

A két féléves képzési időtartam sajátosságaira tekintettel a tantervben nem került kialakításra mobilitási ablak, ami elfogadható a képzés rövid időtartama miatt. Ugyanakkor a beadvány nem tartalmaz információt arra vonatkozóan, hogy a hallgatók számára rendelkezésre állnak-e olyan hazai vagy nemzetközi partnerintézmények, amelyekben a képzés szakmai profiljához illeszkedő részképzés vagy kreditelismerés megvalósítható lenne. A mobilitási lehetőségek, illetve azok hiányának indokolása a beadványban nem jelenik meg.

A tantárgyakhoz rendelt kötelező és ajánlott szakirodalom összhangban áll a képzés szakmai tartalmával. A szakirodalmi jegyzékek tartalmaznak korszerű hazai és nemzetközi forrásokat, az elmúlt öt évben megjelent szakirodalmat, valamint digitális tananyagokat is.

A tantárgyleírásokban szereplő értékelési és számonkérési módszerek alkalmasak a hallgatók tudásának és teljesítményének mérésére. A félévközi feladatok, gyakorlati teljesítmények és félévzáró értékelések együttesen lehetőséget biztosítanak a tanulási eredmények ellenőrzésére. A tantárgyleírások alapján az egyes tanegységek teljesítése kollokviummal vagy gyakorlati jeggyel zárul. Az alkalmazott számonkérési formák összhangban állnak a tantárgyak jellegével, és alapvetően alkalmasak a hallgatók elméleti ismereteinek és gyakorlati teljesítményének értékelésére. A dokumentáció alapján megállapítható, hogy az értékelési rendszer megfelelő keretet biztosít a tanulási eredmények mérésére.

A záróvizsga szerkezete, amely a szakdolgozat és a diplomamunka megvédéséből áll, részben alkalmas a képzés során megszerzett ismeretek és kompetenciák komplex értékelésére. A diplomamunka részeként elkészítendő kisjátékfilm megfelelő lehetőséget biztosít a gyakorlati kompetenciák bemutatására. Ugyanakkor a beadvány nem tér ki arra, hogy a diplomafilm elkészítésének személyi, tárgyi és pénzügyi feltételei milyen módon biztosítottak. Nem ismert, hogy a film elkészítésének költségeit az intézmény, pályázati forrás vagy a hallgató viseli-e. Ennek hiányában nem ítélhető meg teljes körűen, hogy valamennyi hallgató számára egyenlő feltételek mellett biztosított-e a záróvizsga teljesítésének lehetősége.

A diplomamunka elkészítésének folyamata a beadvány alapján nem megfelelően szabályozott. A II/3. fejezetben szereplő leírás általános jellegű,

nem tartalmazza a second unit rendező szak sajátosságaiból adódó speciális szakmai követelményeket, valamint nem ismerteti részletesen a diplomamunka elkészítésének folyamatát, a szakmai konzultáció rendjét, az értékelési szempontokat és a teljesítés követelményeit. A beadvány alapján nem különíthető el egyértelműen, hogy a second unit rendező diplomamunkája miben tér el a filmrendező szak diplomafilmjétől, ezért a szak sajátos képzési céljaihoz igazodó követelményrendszer részletesebb kidolgozása szükséges.

A szakfelelős tudományos fokozattal rendelkező, az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott AT oktató. A szakfelelős egyidejűleg egy mesterképzési szakért felel. A szakfelelős a szak tartalmához illeszkedő, elismert szakmai referenciával rendelkezik.

A szakmai ismeretkörök felelősei igazolt szakmai tapasztalattal rendelkeznek a filmkészítés különböző területein, azonban a benyújtott dokumentáció alapján nem azonosítható olyan oktató vagy tantárgyfelelős, aki igazolt second unit rendezői szakmai gyakorlattal rendelkezne. Tekintettel arra, hogy a képzés kifejezetten second unit rendezők képzésére irányul, szükséges, hogy a szakmai ismeretkörök felelősei között olyan szakemberek is szerepeljenek, akik ezen speciális szakterületen bizonyítható szakmai gyakorlattal rendelkeznek. A second unit rendezői tevékenység sajátossága, hogy magas szintű, specializált gyakorlati kompetenciákat igényel az akciójelenetek, kaszkadőrjelenetek és egyéb speciális filmes szekvenciák megtervezése és irányítása terén. Mindezek alapján nem igazolható, hogy a szakmai ismeretkörök felelőseinek legalább 80%-a a képzés szakmai tartalmához közvetlenül kapcsolódó, igazolt szakmai gyakorlattal rendelkezik. Ezáltal a szak nem felel meg a 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet – a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról – 2. §-ában, a mesterképzési szak indításának feltételei között meghatározott f) pontnak, amely előírja, hogy „a szakmai ismeretkörök felelőseinek legalább 80%-a igazolt szakmai gyakorlattal rendelkezik.” A jelen esetben a szakmai gyakorlat megléte a second unit rendezői szakterületen nem igazolt, ezért e személyi feltétel teljesülése nem megfelelő.

A beadvány alapján megállapítható, hogy az akciórendezéshez (second unit rendezéshez) kapcsolódó gyakorlati ismeretek felelőse összesen hét tantárgyért felel a képzési programban, amelyek összes kreditértéke 481 kredit. A tantárgyak között a szak meghatározó, nagy óraszámú szakmai elemei is szerepelnek, így különösen az Akció- és second unit rendezés gyakorlata, amely önmagában 234 kreditet tesz ki. Minőségbiztosítási szempontból nem tekinthető megfelelőnek, hogy a képzés szakmai tartalmának ilyen jelentős része egyetlen oktató felelősségi körébe tartozik. A tantárgyfelelősi feladatok ilyen mértékű koncentrációja kockázatot jelent a tantárgyak szakmai fejlesztésének, folyamatos aktualizálásának, a minőségbiztosítási folyamatok megfelelő működésének, valamint a képzés hosszú távú fenntarthatóságának szempontjából. A képzés kiegyensúlyozott szakmai működése érdekében szükséges a tantárgyfelelősi feladatok megosztása, és a felelősségi körök több, megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező oktató közötti elosztása.

A beadvány alapján nem igazolható, hogy a gyakorlati képzés személyi és szervezeti feltételei hosszú távon biztosítottak. A second unit rendezői kompetenciák elsajátítása olyan valós filmes produkciókhoz kapcsolódó gyakorlati tapasztalatot igényel, amelynek biztosítása széles körű, több produkciós céget és filmes partnert magában foglaló együttműködési hálózatot igényel. Egy ilyen partneri rendszer teremtheti meg annak feltételeit, hogy a hallgatók az aktuálisan Magyarországon zajló filmprodukciókba bekapcsolódhassanak, és különböző típusú produkciós környezetekben szerezhessenek szakmai tapasztalatot. A beadvány ugyanakkor nem igazolja, hogy a gyakorlati képzés ilyen módon szervezetten és folyamatosan biztosított lenne.

A tanulmányi tájékoztató – beleértve a kreditrendszert, vizsgarendet stb. – elérhető a hallgatók számára. A képzéshez szükséges szakterületi infrastrukturális alapfeltételek rendelkezésre állnak. Az intézményi könyvtári állomány biztosítja a kötelező és ajánlott szakirodalmi jegyzékben szereplő művek elérhetőségét valamennyi hallgató számára.

A képzés tudományos háttere nem alkalmas a hallgatók doktori tanulmányokra történő felkészítésére. A second unit rendező szak erőteljesen gyakorlatorientált képzés, amelynek elsődleges célja speciális szakmai kompetenciák fejlesztése a filmgyártás gyakorlati területén. A képzés nem épül önálló tudományterületre, kutatásmódszertani vagy tudományos tevékenységet megalapozó ismeretei korlátozottak, így nem biztosít olyan tudományos felkészítést, amely támogatná a doktori képzésbe történő továbblépést. A second unit rendezői kompetenciák elsősorban gyakorlati filmes produkciókban, szakmai tapasztalatszerzés útján sajátíthatók el, ezért a képzés jellege és célrendszere nem a doktori képzésre való felkészítést szolgálja.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfelelősége	
A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	nem felel meg

A szakmai tartalmak (tantárgyleîrások, megadott szakirodalmak) biztosîtják-e a képzési cél, az előîrt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	nem felel meg
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfelelősége	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre.	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kîvüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	megfelel
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesîtmény mérésére.	megfelel
d) záróvizsga és diplomamunka	részben megfelel
II. A képzés személyi feltételei	
II.1. A szakfelelős megfelelősége	megfelel
II.2. A szakon oktatók	
a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfelelősége	nem felel meg
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megîtélése	nem felel meg
III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	
Infrastrukturális alapfeltételek (tantermek, előadótermek, laboratóriumok, műhelyek, gyakorlóhelyek és felszereltségük) és az oktatási eszköztáruk (számîtástechnikai, oktatástechnikai ellátottság stb.), valamint a (intézményi és azon kîvüli) gyakorlati képzés feltételei.	megfelel
Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások, kötelező szakirodalmak elérhetősége, szakdolgozatok elkészîtésének feltételei, tanulást segîtő eszközök, tankönyv, jegyzet ellátás stb. (idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal).	megfelel
A szakhoz kapcsolódó szakterületi tudományos háttér, a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés	nem felel meg

Budapest, 2026. július 17.

Dr. Szilágyi János Ede
a MAB elnöke